

Das Latweeschu lauschu draugs.

1836. 24. Dezbr.

52^{tra} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Kihges. Pruhfchu prinzis Karls ar sawu pawaddu festdeenâ preefch puffedeenas tē brauze zaur, no Berlihnes eedams us Pehterburgi.

Is Pehterburges. Augsti zeenigs Keisers no schehligas firds irr pawehlejis, lai tahm saldatu atraitnehm, kurre wihri kerra kaufchanâ woi deenestâ irr nomirruschi, un kurras paschas labbi un pa gohdam turrahs, weenu no winnu dehleem atstahj par palihgu, un prohti: to, ko winnas paschas few no teem islassihs, kas woi wehl mahjâs, woi skohlâ. Jo, sinname, tahdu, kas jau ihstenâ kerra-deenestâ, winneem ne dohs wis atpakkat.

Bija 28^{tâ} Nowember, kad pee Pehterburges pa tahm dselles-grambahm, kas starp Pawlowskes dahrsa un Kusmino zeema jau pawissam gattawas, sahze par naudū ar teem uguns ratteem braukt. Bet schoreis tik bija 75 zilweki, kas drihkstejahs lihds braukt; jo zitti schohs ehrmigus rattus, kas tik ahtri un bes sirgeem fkreem, wehl tohti bailigi apskattija. Tomehr ohtrâ deenâ jau wairak kâ 300 brauzeji atraddahs, un tã pa tahm peez pirmahm deenahm pawissam 1406 zilweki bija braufuschi lihds, ikkats labbâ prahtâ par sawu weetu woi eeksch brangakeem ratteem 80 kapeikus kappera, woi eeksch prostakeem tik 40 kap. aismakfajis. No scheem brauzejeem bija arri lihds 600 semneeki un ohrmanni, kas, ne warredami isbrihnotees pahr tahdu braufschanu, sawus kapeikus ne mas ne schehloja un daschreis isfauze: "Al sawu brangu braufschanu! Kamehr meh's ar saweem firdsineem no Pehterburges lihds Pawlowskes dahrsam tahs 28 werstes pa tahdu Aiktu zekku, kahds schinnî gads-kahrtâ, arween lihds 4 stundas mohzijamees, tamehr scheem brihnuma ratteem, kad arri sneegi gram-bahm eekritte, par katru wersti 3 minutes — un, kad grambas irr tihras no sneega, tikween puff-ohtra minute wajaga. — Lai ir stundas laiks buhtu wajadsigs pa 20 werstehm; kas kaitehtu! Tik eeksch 30 stundahm tal tahs 600 werstes no Pehterburges lihds Makkawai nobrauktu. Al, kaut jel arri pa to zekku tahdas grambas jau buhtu gattawas!" — Euf! sche, gudri laudis! Ne steepjahs aplam pretti, kahdu jaunu leetu eeraugohr, bet preezajahs, dohmadami: laikam arri mums us preefchu par atweegtinafschanu buhs.

E a m a n t a.

364tais wakkars.

Brenz. Nu, gulleit wesseli, mihtais skohlas-kungs!

Skohlmeister. Pats arri, Brenz mihtais. Bet pagaid'; drihs fo buhtum ais-mirfuschi!

Dr. Woi aismirfuschi? — Kas tad tas buhs?

St. Atminnees tikkai labbi!

Dr. — — Es ne sinnu! —

St. Kas tad rihtu par deenu?

Dr. Nu! ohrdeena, 23schais Aprils.

St. Nu? kas mums tad tur ja darra?

Dr. Uk! sinnu gan! — Jums tas wezzais Mahrtinsch ja paglabba, un man sawa Elfschu-plawa ja tihri.

St. Man gluschi zitta leeta prahta? Woi tad tas no tawa prahta pawissam is-krittis?

Dr. Nu? kas tad tas buhs? —

St. Rihtu mums jo ta manta ja fanemm!

Dr. Deef! — Valuhfo! to tihri biju aismirfis! — Bet ta jo irr: ta manta ja fanemm! — Bet brihnum, ka to biju aismirfis!

St. Bet, ka tas tad nahk? — Tu taf zittadi ne effi tahds aismirfigs zilwets. Kas tad tewim ta saiauz prahu? Woi tewim kahdas behdas?

Dr. Ko nu behdas? Man it labbi klajahs! Man ne kas ne kaisch, paldees Deewam! Bet us to mantu — ta man schkeet — es nu jau wehrendel gabdu ne mas ne esinu dohmajis.

St. Zitahrt ta ne bija. Esahkumâ jo walloda par to mantu ween bija, un tu turflahrt tik behdigs isfkattijees.

Dr. Tas nu wiss pagallam.

St. Bet ka tas nahk?

Dr. Us to man pascham ja atminnahs. — Nu? ka tad tas bija ar to? — Rittigi! — bija ta! Wiff mans prahts, wiffa firds pehz tahs mantas ween stahweja, ta leela truhkuma deht, kas manni speede. —

St. Nu? — un tad? —

Dr. Tad mannim bija bail, ka es to paspehletu un pamestu, kad no sachtana li-tohs apmahnitees us dserfchannu, woi us dusmahm.

St. Un tad? —

Dr. Un tad mannas kahribas man arri weenumehr wehl skubbinaja un dsinne. Bet tad juhs tik gudri runnajat par wiffahm schahm leetahm, un man tahdu labbu mahzibu dewat, — un ta nu, paldees Deewam, tas pahrgahje — ta ka leels sturmis, un tad firds man palikke weegla.

St. Bet ka tu tad to mantu effi aismirfis?

Dr. Redseet: juhs man tik dauds jauku leetu effat mahzijschi. Par tahm nu arweenu bija ja apdohma schur un tur; eefsch namma-burhchanas arri labbafi us preefschu gahje, un turflahrt wehl ar sawu lihstii paliktu ta ka weena firds un dwehsele, — no laukeem arri Deewa swehtibu it baggatigi un papilnam fanehmu; ar to sawus parradus warreju malsahrt; un nu tik atleef 40 rubli sudraba, bet schee man tik smaggi ne speesch. Nu! ar to mantu arri schohs tuhliht warreschu aismalsahrt. — Bet redseet, scho mantu es tihri biju aismirfis, tapehz ka man nu tik labbi klajahs.

St. Brenz, man gan drihs ta leekahs, ka tu us to mantu taggad ihstent wais ne preezajees.

Br. Nu, tãpat preezojohs gan. — Zeesf irr, ta man taggab tik loht wairs ne waijag', un — — Zeescham! tã irr!

St. Nu? fo tu tẽ gribbejt fazzjht? —

Br. Nu pat man kahda leeta prahta schahwahs, kas firdi it nemeerigu darra.

St. Nu?

Br. Lufkojeet. Jau daudfreif jums esmu fazzjhts, zaur fo es par dsehreju biju palizzis, un nemeers man nahzis ar sawu lihfi. Jums esmu stahstjhts, kã ta nauda, fo biju eemantojhts, man apmahnijust, kã ta mannu firdi pahrgalwigu un traffu darrisjust, un kã es dohmaju, man effoht pahrdauds naudas, un es to ne warroht istehreht, un waijagoht lustigi dshwoht; jums esmu stahstjhts, kã es ar jitteem nebehndeekeem draudfibu darriju; kã tur mahzjohs dsert, un ka pehzat man waijadseja dsert; kã man tadeht dauds stribdeschanas nahzis, un kã es bes prahta scho un to esmu pirzis, kas man ne maf ne bij waijaga. — Af debbes Zehws schelligais! ziltweka firds irr wiltiga un samiffusi leeta! — Ko dohmajeet, kad es nu atkal no janna tã sahktu dshwoht! —

St. Ne buhs, Brenz; ta manta tewi pasargahs no ta.

Br. Kã nu warrehs pasargah? Es dohmaju, ka schi manta man us to jo drihs: af warr peewilt un passubbinah.

St. Nẽ, Brenz! Apluhko tik to mantu it ihstent un pareisi! — Tas ne warr buht! — Nu, fur tewim rad tã manta?

Br. Kur mannim? — Nihtheenu jo tik to sanemschu!

St. Nu pat arri warram tuhliht!

Br. Woi tã?

St. Nẽ, Brenz! jau effi sanehmis! — Woi jau nomanni, fo gribbu fazzjht? — Zeescham, Brenz; ta manta irr tawã mahjã, tawã laulibã, tawã paschã firdi. Tu wairs ne effi dsehreis; tewim naw stribdeschanas, nefb parrabu wairs; tu effi gaddigs un gohdigs wihrs; tu dshwo meerigi ar sawu seewian, pats effi meerã ar to, fo Deews dewis, un meerigs arri ar fetw paschu. Ta irr ta manta, un Jesus pats irr tas swehtais wihrs, kas mannim wehlejt, lai tewim palihdsu to sanemt. — Nu! tas Kungs lai irr slawehts! mehst to it laimigi sanehmuschi!

Br. Brihnum! woi tã bija? — Bet zeesf, slawa Deewam par to! Af! juhs, ffohlas-kungs mihtais, juhs man effat glahbuschi! Gan bij waijaga, ka juhs tã darrijat, jo zittadi naw ne kas man ne buhtu apgreest. Bet wehl wairak jums wehl pateizu par to, ka juhs man us it labbu zekku effat waddijuschu!

St. Un woi tas tewim ne maf naw schehl, ka nu gallã naw ne kahda manta naw wairs tur flah?

Br. Woi mannim schehl? — Af! ffohlas-kungs mihtais! man fann! — Juhs man mahzjuschi, faunetees; — mannim fauns par to, ka man ar staidreem Deewa wahreem no grehta ne warreja atgreest, bet ar to fuhdu-naudu. Un tadeht nu arri preezojohs, ka taf nu ar to naudu naw ne kas. Ta fo buhtu grehfu-alga!

St. Paldeewã Deewam, Brenz, ka tik gudrs effi palizzis! — Pats ne buhtu dohmajis! — Nu tu effi labb, tã kã Deews gribb; tu effi labb, pascha labba deht, un ne tapeh, ka tewim kahds laizigs labbums zaur to nahf.

Br. Kungs! ar wãhtdeem jums ne pateizu. Jums sawa atmaksafchana jau paschã firdi. — Bet ilgat pee jums ne warru palift; firds manni dsenn, ar sawu lihfiti runnabt, un sawã kambaritẽ eet, Deewa preekschã. Zekki gribb lohžitees pee semmes, — firds gribb zektees us debbesim. Af! tu mihtais, schelligais Deews! — Gulejt weffell, Kungs! —

E***n.

Stas mihtas usminna: Brillis.

Ota mi h'kla.

Allasch tuwumá,
 Nekad klastumá.
 Kad to dohma panahjis,
 Zittu wahrdu peenehmis.

D. Et — iii.

S l u d d i n a f c h a n a.

Tullin peh; seemas swehtkeem driffketajs jau pawissam buhs gattaw's ar muhsu
 ohtras fehjas pirmu sauju; probti: ar to pirmu no tabm gramatinahm, kurrabm
 wahrds: "Deewa wahrdu mi h'kotajeem ohtra fehja." — Ja muhsu lassitajeem
 jau pirma fehja labbi patifke, tad zerresam, ka wiini wehl wairak preezafees pah'r scho
 ohtru, jo preeksch schahs wehl wairak mihtu ammata: beedru tapatt Widsemmé ká Kur-
 semmé mums palihgu irr sohljuschi un daktahm jau pasneegusch, un eeksch winnas
 wehl wairak jauku stahsu buhs lassami pah'r to, kas tizzibas deht posaulé notifke. Schai
 pirmá sauja atrohnahs, bes táhs luhgschanas par eesahltumu: I. spreddikis no 4tas at-
 went's swehtdeenas. Sataisset ta Runga zeku! II. Mas dauds stinas, ká muhsu lai-
 fós missionaru: un bihbeles beedribas sawu darbu strahdajuschas. III. Utkal kahdi no
 teem wahrdeem, to Luters par tizzibas leetahm pee galda irr fazzijis, un probti: par
 labbeem darbeem un Deewa luhgschanu. Un IV. trihs swehtas dseefmas: diwas us
 jaunu gaddu un weena us swaigsnes deenu. — Schai pirmai gramatai wehl ne jau-
 dajam bildi peelift, bet luhkofim us preekschu tahdu wehl sadabbuht, kas, ká pehrná
 gaddá ta Zuhdu semmes kab're, muhsu lassitajeem arri warretu derreht, Deewa rak-
 stus jo labbaki faprasst. —

Sinna, zil naudas 23. Dezember-mehn. deená 1836 eeksch Rihges maksfaja
 par daschahm prezzehm.

Par	Maksfaja:	Sudr. naudá. Rb. R.	Par	Maksfaja:	Sudr. naudá. Rb. R.
1 puhru rudsu, 116 mahrzins smaggu		1 25	1 pohdu (20 mahrzineem) wafku		7 —
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu		1 10	— tabaka		— 65
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu		2 —	— sweesta		2 —
— ausu		— 75	— dselses		— 65
— sirnu		1 50	— linnu, frohna		2 —
— rupju rudsu = miltu		1 25	— brakka		1 80
— bihdeletu rudsu = miltu		1 70	— kannepu		— 80
— bihdeletu kweeschu = miltu		2 30	— schfichtu appiau		3 —
— meeschu = putrainu		1 50	— neschfichtu jeb prezzes appiau		1 80
— eefala		1 15	— muzzu filku, egli muzzá		6 75
— linnu = sehklas		3 —	— lasdu muzzá		7 —
— kannepu = sehklas		1 50	— smalkas sahls		4 30
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu		2 50	— rupjas baltas sahls		4 50
barrotu wehrschu galku, pa pohdu:		1 —	— wahti brandwihna, puffdegga		5 —
			— — — — — dimdegga		9 —

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 358½ kapeikeem warra naudas.

Brihw driffekt. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. C. E. Napiersky.